

KOMMUNAL- OG
DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Deres referanse
22/681-20

Vår referanse
22/04024-2

Dato
01.09.2022

Høringsuttalelse - Digitaliseringsdirektoratets tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret

Datatilsynet viser til Kommunal- og distriktsdepartementets høringsbrev datert 30.06.22 med vedlagt høringsnotat, med forslag til lov og forskrift om Digitaliseringsdirektoratets tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret. Høringsfristen var 26.08.22. Vi har etter forespørsel fått utsatt fristen med én uke.

Hensikten med høringsforslaget er å lovfeste en hjemmel for Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret.

Som eksempler på oppgaver som ligger til Digdir, og krever tilgang til taushetsbelagte opplysninger, nevnes forvaltning av Altinn autorisasjon, og utstedelse av MinID til personer med hemmelig adresse. Altinn autorisasjon er en nasjonal fellesløsning for tilgangsstyring og tilgangskontroll til offentlige digitale tjenester. For at funksjonene for digital representasjon av vergeforhold og foreldreansvar i Altinn autorisasjon skal fungere har Digdir behov for å innhente opplysninger om vergemål og familierelasjoner.

1. Datatilsynets kommentarer

Datatilsynet ser positivt på etableringen av en løsning for digital representasjon. Forslaget innebærer imidlertid personvernkonsekvenser, og nødvendiggjør vurderinger som vi mener burde vært synliggjort i høringsnotatet.

Departementet skriver i høringsnotatet at Digdir også vil kunne ha behov for tilgang til taushetsbelagte opplysninger i forbindelse med andre myndighets- og forvaltningsoppgaver enn eksemplene som nevnes over, uten at disse oppgavene spesifiseres nærmere. Det mulige fremtidige omfanget av innhenting av opplysninger fremstår som uklart for oss, og våre kommentarer tar derfor utgangspunkt i de to situasjonene som oppgis som aktuelle i høringsnotatet.

Det fremgår ikke eksplisitt av høringsnotatet hvem som vil være behandlingsansvarlig for opplysningene som skal innhentes fra Folkeregisteret, men vi legger til grunn at det vil være

Digdir, og at Digdir dermed er ansvarlig for at behandlingen av opplysningene skjer i henhold til reglene i personopplysningsloven og personvernforordningen. Da vi forstår det slik at Altinn autorisasjon skal kunne koble informasjon om vergemål, fullmakt og foreldreansvar til andre offentlige digitale tjenester, kunne dette med fordel vært behandlet i høringsnotatet.

1.1. Krav til rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger etter personvernforordningen

Behandling av personopplysninger er kun lovlig dersom minst ett av vilkårene i forordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav a-f kommer til anvendelse. Det følger av forordningen artikkel 6 nr. 3 at behandlinger med grunnlag i artikkel 6 nr. 1 bokstav c eller e må ha et supplerende rettsgrunnlag i nasjonal rett eller unionsretten. Lov- og forskriftsbestemmelser kan utgjøre slike supplerende rettsgrunnlag. Artikkel 6 nr. 3 oppstiller imidlertid også krav om at «[f]ormålet med behandlingen skal være fastsatt i nevnte rettslige grunnlag eller, når det gjelder behandlingen nevnt i nr. 1 bokstav e), være nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt».

Ut fra sammenhengen i høringsnotatet antar vi at det aktuelle grunnlaget vil være artikkel 6 nr. 1 bokstav e. Vi mener likevel det burde vært eksplisitt tatt stilling til i høringsnotatet hvilke(t) vilkår som kommer til anvendelse for de foreslåtte behandlingene, både fordi det er uklart om det er forskjell mellom behandling for fullmaktsformål og for utstedelse av MinID, men også fordi kravene til det supplerende rettsgrunnlaget er ulike.

Departementet stiller i høringsnotatet spørsmål om det tilstrekkelig for å tilfredsstille kravene i personvernforordningen at presiseringen av Digitaliseringsdirektoratets oppgaver fremgår av tildelingsbrev, oppdragsbrev osv., eller om oppgavene som gjør at Digitaliseringsdirektoratet trenger tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret, må fremgå av lov eller forskrift. Det er derfor gitt to alternative lovforslag. Alternativ 1 gir en forskriftshjemmel og en forskrift som nærmere regulerer formålene taushetsbelagte opplysninger kan innhentes og behandles for. Alternativ 2 angir en vid hjemmel for innhenting av taushetsbelagte opplysninger, uten nærmere angivelse av de aktuelle forvaltnings- og myndighetsoppgavene.

Vi mener alternativ 2 ikke gir et tilstrekkelig klart behandlingsgrunnlag sett opp mot kravene i forordningen artikkel 6 nr. 3. I lovkommentaren til personvernforordningen antas det «... å være tilstrekkelig at behandlingen er en nødvendig forutsetning for å utføre oppgaver eller ivareta formål som er fastsatt i lov, forskrift eller vedtak»¹. Innhenting av taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret er en inngripende behandling av personopplysninger, og slik vi forstår det fremgår Digdirs oppgaver hverken av lov, forskrift eller vedtak i medhold av noen av disse.

Alternativ 1 angir etter vår vurdering en bedre løsning med en positiv opplisting av de relevante oppgavene. Det fremstår imidlertid som noe uklart hvilke opplysninger om vergemål som skal behandles i Altinn autorisasjon og hvordan autorisasjonsløsningen

---

¹ Åste Marie Bergseng Skullerud mfl., *Personvernforordningen. Lovkommentar*, [Artikkel 6. Behandlingens lovlighet](#), [Juridika](#) (kopierte 29. august 2022)

fungerer. Vi kan derfor ikke vurdere om den foreslåtte behandlingen er nødvendig for å utføre oppgavene.

Det er ikke oppgitt om det vil være nødvendig for Digdir å behandle også ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret for å utføre de beskrevne oppgavene. I tilfelle vil en slik behandling ikke omfattes av den foreslåtte hjemmelen, og må ha et selvstendig rettslig grunnlag i henhold til forordningen artikkel 6 nr. 1.

1.2 Særlig om personvernforordningen artikkel 9

Det fremgår ikke av høringsnotatet om det vil være nødvendig å innhente særlige kategorier personopplysninger i henhold til personvernforordningen artikkel 9. Behandling av slike opplysninger er i utgangspunktet forbudt, med mindre et av unntakene i artikkel 9 nr. 2 bokstav a-j kommer til anvendelse. Dette burde vært behandlet i høringsnotatet, og vi legger til grunn at departementet gjør en vurdering av om det er nødvendig å innhente særlige kategorier opplysninger, og hvilken betydning dette kan ha for kravene til det supplerende rettsgrunnlaget i det videre lovarbeidet.

1.3 Andre personvernkonsekvenser

Datatilsynet savner en vurdering av forslaget personvernkonsekvenser for de registrerte og forholdet til de øvrige kravene til behandling av personopplysninger i personvernregelverket. Departementets vurdering av forholdet til personvernregelverket begrenser seg til Digdirs behov for rettslig grunnlag.

Behandling av taushetsbelagte opplysninger aktualiserer særlig spørsmål om dataminimering og personopplysningssikkerhet. Vi noterer oss fra Skattedirektoratets hørings svar at rettighetspakken for offentlige virksomheter med hjemmel i lov til å innhente opplysninger uten hinder av taushetsplikt i utgangspunktet gir tilgang til alle taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret. Det er derfor viktig at Digdir kun angir de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sine oppgaver for å unngå overskuddsinformasjon og behandling av personopplysninger uten rettslig grunnlag.

Adresser som er fortrolige, strengt fortrolige og klientadresser er særlig sensitive. Vi forutsetter at Digdir har systemer for å håndtere denne typen opplysninger med tilstrekkelig nivå for sikkerhet og tilgangskontroll.

Det fremgår ikke av høringsnotatet hvordan eller hvor lenge de innhentede opplysningene skal lagres. Vi forutsetter at lagring kun skjer i den grad det er nødvendig, og at opplysninger som ikke lenger er nødvendig for formålet slettes i tråd med forordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav e.

2. Avsluttende bemerkninger

Datatilsynet stiller seg til disposisjon for ytterligere innspill i det videre lovarbeidet. Saksbehandler kan kontaktes ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Jørgen Skorstad
avdelingsdirektør, jus

Kristin Karlsen Lindberg
juridisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Kopi til: KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET, Nina Fladsrud